

*Міністерство освіти і науки України
Полтавська державна аграрна академія*

Кафедра підприємництва і права

МАТЕРІАЛИ

X студентської наукової конференції

«Актуальні проблеми права»

5 грудня 2017 р.

Полтава - 2017

Відповідальна за проведення конференції:

Козаченко Ю.А. – доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії

Збірник студентських наукових праць за результатами X студентської наукової конференції «Актуальні проблеми права». – Полтава: ПДАА, 2017. – 57 с.

У збірнику надруковано наукові праці здобувачів вищої освіти факультету агротехнологій та екології і факультету економіки та менеджменту Полтавської державної аграрної академії. Відповідальність за зміст і редакцію наукових праць несуть її автори. Для бакалаврів, спеціалістів та магістрів вищих навчальних закладів освіти.

Черниш І., здобувач вищої освіти
спеціальності «Право», група 11
Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри
підприємництва і права Козаченко Ю.А.

МІСЦЕВИЙ РЕФЕРЕНДУМ ЯК ФОРМА БЕЗПОСЕРЕДНЬОЇ ДЕМОКРАТІЇ

Важливим інститутом безпосередньої демократії, що дозволяє громадянам України, які проживають на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, реалізувати право на прийняття рішень з найважливіших питань місцевого значення, є місцевий референдум.

Право громадян на участь в управлінні місцевими справами ґрунтується на статтях 38, 69 і 70 Конституції України. Зокрема, стаття 38 передбачає право громадян на участь в управлінні державними справами через всеукраїнський та місцевий референдуми, а в статті 69 зазначено, що референдум є волевиявленням народу, поряд з виборами та іншими формами прямої демократії [1]. Місцевий референдум передбачений статтею 7 базового Закону «Про місцеве самоврядування» як «форма вирішення територіальною громадою питань місцевого значення шляхом прямого волевиявлення» [2]; у цій статті міститься посилання на інший законодавчий акт для визначення умов і процедури місцевих референдумів.

З 1991 по 2009 рік у 19 регіонах України на підставі Закону України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми» від 1991 р. відбувся 151 місцевий референдум, 135 з них були успішними; 102 референдуми відбулись у селах. Проте, прийняті рішення не завжди були реалізовані (у 9 областях кожне четверте рішення залишилось невиконаним). Більшість референдумів стосувалась адміністративно-територіальних питань (31,8%), назв населених пунктів (25,7%) та організаційних питань (20,4%) [3, с. 5].

Активне залучення громадян у процеси прийняття управлінських рішень на місцевому рівні є умовою успішної реалізації політики децентралізації державної влади в Україні, впровадження адміністративної та територіальної реформ, удосконалення вітчизняного інституту місцевого самоврядування.

На думку науковців Національного інституту стратегічних досліджень, які у своїй аналітичній доповіді «Законодавче врегулювання інституту місцевого референдуму в Україні», найбільш універсальною формою безпосередньої демократії є інститут референдуму, зокрема, його різновид – місцевий референдум [4, с. 5].

Право громадян на волевиявлення через місцеві референдуми, закріплене у Конституції.

Українське законодавство містить прямі вимоги щодо обов'язковості проведення місцевих референдумів у разі:

- прийняття рішення про розміщення ядерних установок і об'єктів (згідно з абзацом четвертим статті 5 Закону України «Про порядок прийняття рішень

про розміщення, проектування, будівництво ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення»);

- перейменування географічних об'єктів, а також присвоєння їм імен видатних державних або громадських діячів, представників науки, культури чи інших осіб, діяльність яких не пов'язана з відповідними об'єктами (стаття 5 Закону України «Про географічні назви»).

Проте, після підписання 27 листопада 2012 р. Президентом України ухваленого Верховною Радою України Закону України «Про всеукраїнський референдум» (який замінив старий, прийнятий ще у 1991 році Верховною Радою Української Радянської Соціалістичної Республіки Закон «Про всеукраїнський та місцевий референдуми») в Україні виник правовий вакуум навколо інституту місцевого референдуму [4, с. 6].

Таким чином, в законодавстві України утворилась невизначеність та нерегульованість питання законодавчого забезпечення реалізації конституційного права громадян України, які проживають на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, на прийняття рішень з найважливіших питань місцевого значення.

В зв'язку з зазначеним, в Україні існує нагальна потреба у розробці та схваленні закону, який би врегулював питання проведення місцевих референдумів, враховуючи вітчизняний досвід із проведення та імплементації рішень місцевих референдумів попередніх років, рекомендації європейських демократичних інституцій та міжнародні зобов'язання нашої держави.

Прийняття Закону України «Про місцевий референдум» дозволить створити механізм забезпечення реалізації громадянами України такої форми безпосередньої демократії як місцевий референдум, створить належні можливості для реалізації рішень, прийнятих на місцевому референдумі, а також сприятиме подальшому розвитку громадянського суспільства в Україні.

Крім того, реалізація закону позитивно вплине на розвиток адміністративно-територіальних одиниць, зокрема, сприятиме зростанню соціальної активності кожного жителя, залученню населення до самоврядного процесу, а відтак становленню повноцінного місцевого самоврядування у адміністративно-територіальних одиницях.

Бібліографічний список:

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон від 21.05.1997 № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.

3. Проблеми проведення місцевих референдумів в Україні. Аналіз законопроекту Про місцевий референдум в Україні № 7082 та пропозиції громадських експертів [Текст]. // «Часопис ПАРЛАМЕНТ». – 2012. – № 1. – С. 4–6.

4. Законодавче врегулювання інституту місцевого референдуму в Україні – К.: НІСД, 2013. – 42 с.

Чорна А., здобувач вищої освіти
спеціальності «Право», група 11
Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри
підприємництва і права Козаченко Ю.А.

ЕКОНОМІЧНІ ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА: КОНСТИТУЦІЙНІ ГАРАНТІЇ

Здобуття Україною незалежності відкрило шлях до кардинальних перетворень у всіх сферах суспільного життя. Все це знайшло відображення у чинній Конституції, яка вперше на якісно новому рівні закріпила систему основних прав і свобод людини виходячи з того, що права і свободи та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави та всіх її органів як один з головних її обов'язків (ст. 3) [1].

Одним з основних елементів конституційної системи прав, свобод і обов'язків людини і громадянина в Україні є економічні права. Вони посідають важливе місце в структурі конституційно-правового статусу особи, забезпечуючи економічну свободу, розвиваючи ідеал вільної людської особистості.

Питання гарантій економічних прав і свобод людини і громадянина й досі залишається актуальним для юридичної науки, адже не має однозначного тлумачення, єдиного розуміння як у теорії, так і на практиці. Ця проблема знаходиться в полі постійної уваги органів держави, посідаючи чільне місце в їхній діяльності, учених – юристів, правозахисників, а також громадськості. У сучасному світі демократичність правової системи, до якої належить Україна, значною мірою зумовлена тим, яке місце посідає в ній особа, як гарантуються її економічні права.

Актуалізація проблеми захисту економічних прав і свобод людини і громадянина обумовлена утвердженням в Україні демократичних засад суспільного життя та зростанням політичної активності населення, переходом України до ринкових відносин, які передбачають широке використання особистої свободи та ініціативи, посиленням особистої відповідальності та усвідомленого відношення людини до результатів своєї діяльності, а також розуміння того, що вона є господарем своєї долі та творцем особистого щастя. Сучасний етап розвитку країни пов'язаний з формуванням громадянського суспільства та правової, соціальної держави як найважливіших суспільно - правових вимірів, які не лише відображають механізми захисту економічних прав людини, але й утворюють реальну можливість самим громадянам брати активну участь у забезпеченні та «самозахисті» своїх економічних прав і свобод, і зрештою усвідомлювати значущість та важливість економічних прав і свобод людини і громадянина.

ЗМІСТ

Бибко О.	Співвідношення понять «конституція», «конституціоналізм», «конституційне право»	3
Бігдан Є.	Банкрутство підприємств та їх санація	5
Дудко А.	Акціонерні товариства: історичні та правові аспекти	8
Жванко Є.	Особливості доказування в господарському процесі	10
Кібальник Я.	Значення конституційних принципів для забезпечення прав людини	12
Коваленко Д.	Право на життя і медична діяльність: проблеми співвідношення	15
Кондра А.	Правова природа і значення рішень Конституційного Суду України	18
Костенко А.	Штрафні санкції в господарському праві України	20
Любарець С.	Корпоративні права: поняття, зміст та основні функції	22
Мирошник В.	Поняття господарсько-правової відповідальності в законодавстві України	25
Міняйло К.	Конституційна реформа та доступ до справедливого правосуддя	27
Ноженко Ю.	Штрафні санкції за порушення трудової дисципліни: правомірність застосування	30
Онищенко Т.	Дозвільна система у сфері господарської діяльності	32
Руденко О.	Ліквідаційна процедура у справі про банкрутство	35
Рудь А.	Реалізація пасивного виборчого права громадянами України: актуальні питання	37
Сергієнко В.	Сутність та види маркетингових стратегій	39
Тарасенко Ю.	Актуальні питання розмежування компетенції між господарськими та адміністративними судами	41
Ткаченко Н.	Недоліки та переваги третейського розгляду спорів в Україні	44
Черниш І.	Місцевий референдум як форма безпосередньої демократії	47
Чорна А.	Економічні права людини і громадянина: конституційні гарантії	49
Юренко М.	Місцеве самоврядування: необхідність реформування та перспективи розвитку	52
Якубенко О.	Електронні носії як докази в господарському процесі	54